

Suuri valiokunta

Tiistai 6.6.2023 klo 13.00—13.30

Läsnä

puheenjohtaja Heikki Autto kok
1. varapuheenjohtaja Jani Mäkelä ps
2. varapuheenjohtaja Maria Guzenina sd (5, 6, 7, 8) (4 osittain)
jäsen Miko Bergbom ps
jäsen Eva Biaudet r
jäsen Ritva Elomaa ps
jäsen Sari Essayah kd
jäsen Sanni Grahn-Laasonen kok
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Eveliina Heinäluoma sd
jäsen Anne Kalmari kesk
jäsen Kimmo Kiljunen sd
jäsen Johannes Koskinen sd (5, 7, 8) (6 osittain)
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Matias Marttinen kok
jäsen Matias Mäkynen sd (4 osittain)
jäsen Jouni Ovaska kesk
jäsen Lulu Ranne ps
jäsen Saara-Sofia Sirén kok (1, 2) (3 osittain)
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
jäsen Joakim Vigelius ps
jäsen Timo Vornanen ps
varajäsen Timo Furuholm vas
varajäsen Kaisa Garedeu ps
varajäsen Jussi Halla-aho ps (1, 2, 3) (4 osittain)
varajäsen Tuomas Kettunen kesk
varajäsen Sari Multala kok
varajäsen Anders Norrback r
varajäsen Susanne Päivärinta kok
varajäsen Paula Werning sd
varajäsen Sofia Virta vihr
varajäsen Peter Östman kd
Ahvenanmaan vaalipiirin edustaja Mats Löfström r

Sihteerit

valiokuntaneuvos Kaisa Männistö

Pöytäkirja SuVP 11/2023 vp

valiokuntaneuvos Anna Sorto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsä oli 30 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hiilidioksidipäästönormien muuttamisesta uusille raskaille ajoneuvoille (raskaan kaluston CO₂-raja-arvoasetus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 128/2022 vp

Puheenvuoron käyttivät puheenjohtaja Autto sekä ed. Harjanne, Essayah ja Biaudet.

Päätettiin yksimielisesti lisätä päiväjärjestyksestä ilmenevään puheenjohtajan SuVEK-pohjaesityksen viimeiseen virkkeeseen sanat "puhtaan teknologian viennin edellytysten turvaaminen".

Lisäksi ed. Harjanne ehdotti ed. Biaudetin kannattamana, että SuVEK-pohjaesityksen viimeiseksi virkkeeksi lisättäisiin seuraava virke: "Unionin päästövähennystavoitteita on edistettävä tinkimättömästi ja kustannustehokkaasti. Ehdotuksesta äänestettiin pohjaesitystä vastaan."

Pohjaesitys hyväksyttiin äänin 16-8.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 16/2023 vp: Viitaten liikenne- ja viestintävaliokunnan kannanottoon (LiVP 3/2023 vp, 26.4.2023, 5 §) suuri valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan seuraavin täsmennyksin. Suuri valiokunta pitää ehdotuksen jatkoneuvotteluissa tärkeänä, että jäsenmailla on mahdollisuus saada kansallisia poikkeuksia ja joustoa uusien kaupunkibussien päästöttömyyttä koskeviin tavoitteisiin maantieteellisiin tai sääoloihin perustuen, ja että erityiskäyttöajoneuvot sekä työkoneet ja -ajoneuvot rajataan asetusehdotuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Liikenne- ja viestintävaliokunnan näkemykset huomioiden suuri valiokunta katsoo lisäksi, että neuvotteluissa on edistettävä sellaisia ratkaisuja, joilla raskaimpien yhdistelmien vetämiseen käytetyt kuorma-autot rajataan asetusehdotuksen soveltamisalan ulkopuolelle ja päästölaskentaa korjataan. Ehdotuksen valmistelussa on huomioitava myös kansallisten kuljetusyritysten ja -toimialan kilpailukyky ja toimintaedellytysten sekä puhtaan teknologian viennin edellytysten turvaaminen ja kansallisen puolustuksen ja huoltovarmuuden vaatimukset sekä varmistettava teknologianeutraalisuus ja mahdollisuus vaihtoehtoisten käyttövoimien hyödyntämiseen.

4. Euroopan unionin neuvoston kokous 8.-9.6.2023 (Oikeus- ja sisäasiainneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 18/2023 vp

Pöytäkirja SuVP 11/2023 vp

U 62/2020 vp - Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen hallintaa koskeva asetus) U 34/2016 vp - Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (menettelyasetus)

Puheenvuoron käyttivät puheenjohtaja Autto sekä ed. Mäkelä, Kiljunen, Biaudet, Kalmarri, Furuholm ja Wallinheimo.

Ed. Kiljunen esitti ed. Kalmarin kannattamana, että SuVEK-pohjaesityksen 7. virkkeen jälkeen lisättäisiin seuraava teksti: "Suuri valiokunta korostaa kokonaisvaltaisen lähestymistavan tarvetta muuttoliikkeesymyksissä. On tärkeää, että muuttoliikkeesymyksissä saavutetaan kokonaisvaltainen, eurooppalainen ratkaisu, johon jäsenvaltiot sitoutuvat. Yhteistyötä tulee tehdä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa, jotta muuttoliikkeen perimmäisiin syihin voidaan puuttua. Erityisen tärkeää on kehittää laillisia reittejä Eurooppaan ja puuttua ihmissalakuljettajien toimintaan." Ehdotuksesta äänestettiin pohjaesitystä vastaan.

Pohjaesitys hyväksyttiin äänin 13-12.

Lisäksi Ed. Kiljunen esitti ed. Biaudetin kannattamana, että SuVEK-pohjaesityksen teksti: "Esimerkiksi kauppapolitiikka ja kehitysyhteistyö tulisi kytkeä mukaan toimivan palautus- ja takaisinottoyhteistyön toteuttamiseen. Valiokunta tukee myös mahdollisia EU-tason toimia, joilla pyritään edistämään turvapaikkaprosessin ja kansainvälisen suojelun toteuttamista turvallisissa kolmansissa maissa. Kaikkien EU-tason ratkaisujen on kunnioitettava perus- ja ihmisoikeusvelvoitteita", muutettaisiin kuulumaan seuraavaan muotoon: "Suuri valiokunta korostaa, että järjestelmän perustana tulee edelleen olla oikeus hakea turvapaikkaa EU:ssa ja että kaikissa EU:n ja jäsenvaltioiden toiminnassa on noudatettava kansainvälisen oikeuden velvoitteita sekä perus- ja ihmisoikeuksia. Kaikissa toimintavaiheissa tulee ottaa erityisesti huomioon lasten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien hakijoiden oikeudet." Ehdotuksesta äänestettiin pohjaesitystä vastaan.

Pohjaesitys hyväksyttiin äänin 16-9.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 17/2023 vp: Suuri valiokunta katsoo valtioneuvoston tavoin, että puheenjohtajamaan kompromissiehdotukset neuvoston yleisnäkemyksiksi muuttoliikkeen hallintaa koskevasta asetuksesta (hallinta-asetus, U 62/2020 vp) ja asetuksesta kansainvälistä suojelua koskevasta yhteisestä menettelystä unionissa (menettelyasetus, U 34/2016 vp) ovat hyväksyttävissä. Suuri valiokunta pitää tärkeänä, että maahanmuuttopaketissa löytyy toimiva tasapaino muuttoliikkeen hallintaa koskevan jäsenvaltioiden vastuun ja paine- ja kriisitilanteita koskevan yhteisvastuun välillä. Valiokunta pitää tärkeänä, että kukin jäsenvaltio hoitaa normaaliaikoina omat maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaan liittyvät velvoitteensa. Paine- ja kriisitilanteita koskevan yhteisvastuumekanismin osalta valiokunta pitää tärkeänä sitä, että ehdotuksen mukaan jäsenvaltio voi itse omista lähtökohdistaan päättää, millaisilla toimilla se paineen alla olevaa jäsenvaltiota tukee. Mahdollisia tukimuotoja olisivat jäsenvaltion harkinnan mukaan turvapaikanhakijoiden tai erikseen sovitusti kansainvälistä suojelua saavien sisäiset siirrot, suora taloudellinen tuki tai muut tukimuodot (esim. asiantuntija- tai materiaalituki). Suuri va-

Pöytäkirja SuVP 11/2023 vp

liokunta korostaa tehokasta ulkorajavalvontaa hallitun maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan hyvin keskeisenä osa-alueena. Ulkorajatarkastukset tulee tehdä tehokkaasti ja kattavasti. Suuri valiokunta korostaa kokonaisvaltaisen lähestymistavan tarvetta muuttoliiketyksymyksissä. Esimerkiksi kauppapolitiikka ja kehitysyhteistyö tulisi kytkeä mukaan toimivan palautus- ja takaisinottoyhteistyön toteuttamiseen. Valiokunta tukee myös mahdollisia EU-tason toimia, joilla pyritään edistämään turvapaikkaprosessin ja kansainvälisen suojelun toteuttamista turvallisissa kolmansissa maissa. Kaikkien EU-tason ratkaisujen on kunnioitettava perus- ja ihmisoikeusvelvoitteita.

U 55/2022 vp - Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi julkista osallistumista harjoittavien henkilöiden suojelemisesta ilmeisen perusteettomilta tai aiheettomilta kanteilta (”strategiset häirintätarkoituksessa nostetut kanteet”)

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 18/2023 vp: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

U 108/2022 vp - Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta annetun direktiivin 2011/36/EU muuttamisesta

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 19/2023 vp: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

U 32/2022 vp - Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumisesta

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 20/2023 vp: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

U 97/2022 vp - Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi unionin rajoittavien toimenpiteiden rikkomiseen liittyvien rikosten ja seuraamusten määrittelystä (pakoterikositdirektiivi)

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 21/2023 vp: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

U 73/2022 vp - Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi varojen takaisinmaksusta ja menetetyksi tuomitsemisesta (COM(2022) 245 final)

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 22/2023 vp: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

Pöytäkirja SuVP 11/2023 vp

5. Valtioneuvoston selvitys: Ennakkovaikuttamisen kannat EU:n turvallisuuden ja puolustuksen avaruusstrategiaan

Valtioneuvoston E-selvitys E 176/2022 vp

Merkittiin saapuneeksi puolustusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

6. Euroopan poliittisen yhteisön kokous 1.6.2023

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 17/2023 vp

EUN-raportti Euroopan poliittisen yhteisön kokous

Raportointi

Merkittiin raportti saapuneeksi.

Valiokunnassa oli kuultavana:

- pääministeri Sanna Marin

Avustajinaan:

EU-asioiden valtiosihteeri Jari Luoto

erityisavustaja Saara Pokki

valtioneuvoston kanslia

Pääministeri Marin raportoi pidetystä kokouksesta. Puheenvuoron käytti ed. Wallinheimo. Pääministeri Marin vastasi puheenvuoroon.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

Raportointi valmis.

7. Muut asiat

-

8. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 9.6.2023 klo 12.15 (virallinen etäkokous)

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Anna Sorto